

Sygn. akt II C 115/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Sławomir Łabuz

Protokolant: Izabela Kucza

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2016 roku w Rybniku

sprawy z powództwa K. D.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w R.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania;
3. przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach – Ośrodka (...) w R.) na rzecz adwokat M. J. kwotę 1 397,62 zł (jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt dwa grosze) w tym 165,60 zł (sto sześćdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt groszy) podatku od towaru i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sygn. akt II C 115/13

UZASADNIENIE

Powód K. D. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Dyrektora Zakładu Karnego w R. kwoty 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Zadeklarował jednocześnie, że 10 % tej kwoty przeznaczy na fundusz walki z rakiem oraz 15 % na Dom Dziecka w R..

Powód wskazał na zastrzeżenia co warunków bytowych odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w R. w okresie od dnia osadzenia tj. 1.03.2013 r. oraz odnośnie nie zapewnienia mu należytej opieki lekarskiej.

Podniósł, że warunki te były niezgodne z normami wyznaczonymi przez Konstytucję RP, przepisy kodeksu karnego wykonawczego oraz Konwencję Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 grudnia 1950 roku. Niezgodności te polegały głównie na niedotrzymaniu nakazanej minimalnej powierzchni celi mieszkalnej przypadającej dla powoda.

Powód argumentował nadto, iż pozwany naruszył jego dobra osobiste poprzez:

- naganne warunki panujące w celach, takie jak: zagrzybienie ścian i sufitów, odpadające tynki i farba, brak dostatecznej wentylacji, okna niesprawne i nieuszczelne, niewystarczające ogrzewanie cel, brak ciepłej wody w celach, naruszenie norm higieny – możliwość skorzystania z łaźni jedynie raz w tygodniu, chyboczące się klepki w podłodze grożące upadkiem, nie odpowiadający standardom niezabudowany kącik sanitarny, brak wystarczającej

ilości środków czystości oraz sprowadzanie niebezpieczeństwa w porze nocnej, gdy w zupełnych ciemnościach trzeba korzystać z WC;

- nienajlepszy system opieki medycznej poprzez ograniczony dostęp do lekarza, nie przepisywanie stosownych leków oraz nie zalecanie stosowania u powoda odpowiedniej diety związanej z jego chorobą;

- przedmiotowe traktowanie przez funkcjonariuszy służby więziennej, zbyt długi czas oczekiwania na rozpatrzenie próśb i wniosków oraz nie terminowe dowiezienie powoda na badania poza zakład karny.

W ocenie powoda takie warunki wywołują u niego bóle głowy i kaszel oraz są mogą spowodować nawrót jego choroby nowotworowej – powodowi usunięto z tego powodu 70 % powierzchni języka.

Podsumowując powód wskazał, iż bez wątplenia doszło względem niego do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych i prawa do poszanowania jego godności, gdyż nie zapewniono mu humanitarnych warunków poprzez przetrzymywanie go w warunkach poniżej przeciętnych standardów.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów sporu według norm prawem przepisanych.

Pozwany przedstawił ogólny zarys zasad i warunków socjalnych panujących w Zakładzie Karnym w R.. Wskazał, że w przedmiotowej sprawie nie można mówić, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Na potwierdzenie tej tezy pozwany odniósł się do kwestii niejednokrotnie ogólnikowo podnoszonych przez powoda, powołując się przy tym na dokumentację, która została dołączona do odpowiedzi na pozew.

Przecząc zarzutom powoda pozwany wskazuje również, że warunki w pozwanej jednostce penitencjarnej zapewnione powodowi w trakcie odbywania kary odpowiadały i odpowiadają przepisom Kodeksy Karnego Wykonawczego i przepisom wykonawczym wydanym na jego podstawie, w tym rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25.08.2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno porządkowego wykonywania kary pobawienia wolności (Dz.U. Nr 152, poz. 1493) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 17.10.2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. Nr 186, poz. 1820).

Zdaniem pozwanego, powód został osadzony w momencie kiedy była już u niego rozpoznana choroba nowotworowa języka, a od czasu pobawienia wolności ma zapewniony dostęp do lekarzy specjalistów oraz leczenie ambulatoryjne stosowne do jednostki chorobowej. Także czasowe osadzenie powoda na okres do 14 dni bez zapewnienia powierzchni na jedną osobę w celi minimum 3 m², było dopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów.

Końcowo pozwany wskazuje, iż brak jest jakiegokolwiek dającego się uzasadnić powiązania pomiędzy wysokością dochodzonej kwoty zadośćuczynienia, czy odszkodowania, a krzywdą, czy szkodą jakiej miał doznać powód.

Sąd ustalił:

Powód K. D. urodził się (...) i z zawodu jest malarzem, tapeciarem i kierowcą. Na wolności wynajmował 3-pokojowe mieszkanie w R. ze swoim dzieckiem oraz z konkubiną i jej dzieckiem. W 2010 r. rozpoznano u niego nowotwór złośliwy języka i z tego powodu została mu przyznana renta. Przed tym okresem powód pracował jako kierownik zawodowy. U powoda przeprowadzono leczenie operacyjne z rekonstrukcją wolnym płatem – wycięto powodowi część języka. Dodatkowo przeprowadzono pooperacyjną jednoczasową radioterapię z chemioterapią. Leczenie onkologiczne zakończono 29.04.2011 r. Później regularnie przeprowadzano u powoda okresowe badania kontrolne i do dnia dzisiejszego nie odnotowano nawrotu choroby nowotworowej. Jednocześnie powód nabył prawidłowe nawyki funkcjonowania, tj. nauczył się spożywać posiłki w nieco odmienny sposób.

Po leczeniu onkologicznym powód ma zalecenie prawidłowego odżywiania, tj. wg norm kalorycznych przewidzianych dla osób dorosłych. Nie wymaga przy tym żadnej diety, ale może wymagać podawania pokarmu w formie miksowanej, papkowej, ze względu na trudności z rozdrabnianiem pokarmów. Powód powinien również myć zęby po posiłkach, płukać jamę ustną preparatami do higieny jamy ustnej oraz znajdować się pod stałą opieką stomatologa. Powinien

mieć też dostęp do środków przeciwbólowych, także tych na receptę. Aby uniknąć nawrotu choroby nowotworowej K. D. winien wystrzegać się palenia tytoniu i spożywania alkoholu, jako główne czynniki sprawcze zachorowania na raka.

Dowód: zeznania powoda protokół z dnia 26.11.2013 r. k. 137; orzeczenie o stopniu niepełnosprawności powoda; informacja z Centrum Onkologii – Instytutu im. (...) z 17.12.2013 r. k. 246; dokumentacja medyczna powoda k. 249-287; z książeczki zdrowia powoda oraz z badań przeprowadzonych w szpitalu i centrum onkologii k. 37-42

Powód w dniu 12.03.2013 r. został przyjęty do Zakładu Karnego w R., jednakże udzielono mu przerwy w odbywaniu kary. Następnie został doprowadzony i osadzony w Zakładzie Karnym w R. w dniu 2 marca 2013 r., po tym jak nie stawiał się w terminie po udzielonej przerwie. Początkowo powoda rozmieszczono w celi przejściowej dwuosobowej nr 430 o pow. 7,26 m², gdzie przebywał do dnia 5.03.2013 r. Następnie zgodnie z jego prośbą osadzono go w celi wieloosobowej nr 530 – 12-osobowa cela na Oddziale III o pow. 36,29 m². Jednocześnie zapoznano powoda za specyfiką oddziału i możliwością zmiany celi. W dniu 30.04.2013 r. powód ze względu na brak miejsc dla zakwaterowania został umieszczony w celi mieszkalnej, której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosiła mniej niż 3 m², ale nie mniej niż 2 m². W dniu 8.05.2013 r. Dyrektor Zakładu Karnego w R. uchylił wcześniejszą decyzję w związku z ustaniem przyczyn, dla których została ona wydana i rozmieszczono powoda w celi dwuosobowej nr 428 o pow. 7,35 m². W dniu 24.05.2013 r. powód powrócił do celi wieloosobowej nr 531. We wrześniu 2013 r. powód został przeniesiony na Oddział X do celi 14-osobowej nr 215. K. D. najczęściej przebywał w celach wieloosobowych i zawsze był umieszczany w celach z osobami dobieranymi ze względu na wiek, płeć i zdemoralizowanie. K. zdarzyło się, że zazwyczaj na jeden dzień do celi wieloosobowej było dostawiane dodatkowe, nadplanowe łóżko, aby mogła na nim przemocować tymczasowo inna osoba osadzona. W czasie pobytu powoda w jednostce penitencjarnej taka sytuacja miała miejsce w dniu 24.04.2013 r. przez 1 dzień, w dniu 12.06.2013 r. przez 1 dzień i przez okres 8 dni od 5.04.2013 r.

Zakład Karny w R. jest zakładem typu zamkniętego i przeznaczony jest przede wszystkim dla recydywistów penitencjarnych. Budynki Zakładu Karnego w R. są obiektami wpisanymi do rejestru zabytków. Cele, które zajmował powód były i są wyposażone w sprzęty kwaterunkowe przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Na ich wyposażeniu znajduje się stół, szafki więzienne, taborety i łóżka dla każdego osadzonego. Osadzeni spożywają posiłki w celach. Mają sztućce i naczynia. Stół w celi ma minimalne wymiary 50 cm na 80 cm i jest przeznaczony dla dwóch osadzonych.

Każdy z osadzonych ma zapewnioną możliwość korzystania z miski plastikowej, zmiotki, szufelki i kosza na śmieci. Za utrzymanie czystości i porządku w celach oraz higieny osobistej odpowiedzialni są sami osadzeni. W tym celu na początku miesiąca do każdej celi wydawane są środki czystości oraz każdorazowo w przypadku zgłaszania potrzeb w tym zakresie. Dla utrzymania higieny osobistej osadzeni otrzymywali (i nadal otrzymują) stosowne środki i mieli stały dostęp do sanitariatów. Nadto więźniom przysługuje ciepła kąpiel raz w tygodniu. Po kąpieli osadzeni mają możliwość wymiany bielizny osobistej, a co 2 tygodnie pościeli. Dodatkowo więźniom wydawane jest mydło toaletowe, papier toaletowy, proszek do prania, nożyk do golenia, a w razie zgłoszenia potrzeby także pasta i szczoteczkę do zębów oraz krem do golenia. Powód otrzymywał środki czystości. Do cel mieszkalnych doprowadzona jest natomiast zimna bieżąca woda, a osadzeni mają prawo do korzystania z grzałek oraz czajników elektrycznych do podgrzania wody.

Cele mieszkalne oświetlane są naturalnym światłem padającym z okna. Ponadto w każdej celi jest oświetlenie jarzeniowe o mocy 2 x 40 W oraz oświetlenie żarowe do kontroli celi w porze nocnej, które jest zgodne z przyjętymi normami w tym zakresie. Za zgodą dyrektora osadzeni mogli też korzystać z własnych lampek stołowych np. do czytania. Natężenie oświetlenia w celi jest prawidłowe. W zakładzie karnym były również przeprowadzane badania natężenia oświetlenia i nie wykazały one nieprawidłowości w tym zakresie. Zasady wyłączania energii elektrycznej w celach mieszkalnych zostały określone w komunikacie Dyrektora Zakładu Karnego. Komunikat ten został podany do wiadomości ogółu osadzonych za pośrednictwem radiowęzła oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w oddziałach mieszkalnych. W porze nocnej energię wyłącza się nie wcześniej niż o godzinie 23.00. Zasada ta obowiązuje od niedzieli do czwartku. Natomiast w noc z piątku na sobotę oraz z soboty na niedzielę

energia elektryczna nie jest wyłączana. Ta sama zasada obowiązuje w przypadku świąt państwowych lub kościelnych. W ciągu dnia energia elektryczna jest wyłączana pomiędzy godziną 9.00 a 12.00 od poniedziałku do piątku. Ograniczenia te podyktowane są koniecznością szczytowego ograniczenia poboru energii (w dzień) natomiast w porze nocnej – koniecznością zachowania ciszy, co wiąże się z respektowaniem przez administrację prawa osadzonych do wypoczynku. W tym czasie musi funkcjonować kuchnia oraz hale produkcyjne, a pobór prądu w tych obiektach jest znaczny. Ponadto oświetlenie zewnętrzne skierowane jest na ściany pawilonów mieszkalnych, co powoduje, że w samych celach panuje półmrok umożliwiając rozpoznanie konturów przedmiotów i poruszanie się po celi w porze nocnej.

W jednostce penitencjarnej pozwanego cele mieszkalne posiadają ponadto sprawną wentylację grawitacyjną wyposażoną w kratki, poprzez które odbywa się wymiana powietrza w celach. Drożność kanałów wentylacyjnych jest sprawdzana co najmniej raz w roku przez kominiarza. Prowadzone kontrole w tym zakresie w czasie pobytu powoda w jednostce pozwanego nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości. Ponadto zwiększenie cyrkulacji powietrza w celach można uzyskać poprzez otwieranie okien o każdej porze dnia i nocy. W celach mieszkalnych zamontowane są podwójne okna w drewnianych ramach. Są one w dobrym stanie technicznym, a w przypadku wystąpienia usterki są one usuwane niezwłocznie po zgłoszeniu w warsztacie D. Kwatermistrzowskiego. Ponadto całe cele są remontowane w zależności od potrzeb, według ustalonego wcześniej harmonogramu, ewentualnie poza kolejnością w trybie pilnym, gdy stan celi tego wymaga.

Kąćki sanitarne usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych i mają powierzchnię 1,4 m x 0,9 m oraz zabudowane są nieprzeźroczystym materiałem do wysokości co najmniej 1,2 m (1,3 m), co zapewnia minimum intymności i wynika z obowiązujących przepisów, w tym z art. 110 § 3 kkw. W kąćku znajduje się muszla klozetowa i umywalka z bieżącą zimną wodą. Zabudowa tych kąćków do pełnej wysokości nie jest możliwa ze względów architektonicznych, gdyż brak jest dodatkowych wolnych kanałów wentylacyjnych. Wynika to też z konieczności monitorowania więźniów i ma na celu zapobieganie próbom samobójczym i stosowaniu przemocy pomiędzy osadzonymi. Podczas licznych kontroli SANEPID-u jak i sędziów penitencjarnych, nie zakwestionowali umiejscowienia kąćka sanitarnego w celi jak i warunków panujących w celach mieszkalnych. Ponadto w niektórych celach, w których głównie przebywał powód (Oddział X – cela 215; Oddział III – cela 531), znajdują się wydzielone pomieszczenia sanitarne.

Ponadto w Zakładzie Karnym w R. wszystkie cele posiadają instalację c.o. Ilość żeberek grzejnikowych została określona dla każdej celi indywidualnie przez projektanta instalacji. Temperatura czynnika grzewczego regulowana jest w zależności od temperatury zewnętrznej, za co odpowiada automatyczny regulator. W czasie pobytu powoda w jednostce penitencjarnej nie stwierdzono w celach mieszkalnych gdzie przebywał żadnych awarii ogrzewania.

Posiłki wydawane skazanym w Zakładzie Karnym w R. są urozmaicone, spełniają wszelkie normy ilościowe, kaloryczne i jakościowe określone w obowiązujących przepisach. Skład i kaloryczność wyżywienia osadzonych określona została w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 2.09.2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobą osadzonym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w każdej normie żywieniowej zachowana jest kaloryczność, skład chemiczny oraz temperatura wydawanych posiłków. Jednostka posiada opracowany i wprowadzony system (...) w służbie żywieniowej, który eliminuje wszystkie zagrożenia począwszy od przyjęcia towaru do magazynu aż do wydania gotowej potrawy.

Jednocześnie pozwany cały czas podejmuje działania, które mają na celu poprawę warunków odbywania kary, m.in. poprzez ograniczanie czasu przebywania osadzonych w celach mieszkalnych. Osadzeni mają możliwość korzystania ze spacerów, z biblioteki, dokonywania zakupów w kantynie, brania udziału w imprezach oświatowo-kulturalnych oraz sportowych. Osadzeni mają też dostęp do spotkań religijnych oraz w razie konieczności udać się do laboratorium medycznego. Ponadto w zakładzie karnym istnieje możliwość wykonywania pracy.

Powód w Zakładzie Karnym w celach wieloosobowych, w różnych czasookresach, przebywał razem z D. O. (1), D. O. (2), Ł. K. i P. Z.. W celach tych panowały surowe warunki, ale każdy z osadzonych miał do swojej dyspozycji łóżko, szafkę oraz miał możliwość skorzystania z zabudowanego kąćka sanitarnego, w którym mieściły się trzy umywalki i

dwa kompakty WC. Ponadto mieli możliwość podgrzewania wody do mycia i prania odzieży, a także przygotowania ciepłych napojów. Natomiast nie wszyscy jednocześnie mogli spożywać posiłki przy ławie, gdyż miejsca przy niej było jedynie dla połowy osadzonych. Osoby, które nie chciały czekać na miejsce przy stole spożywały posiłki przy swoich łózkach, na krześle. Z uwagi na dużą eksploatację cel mieszkalnych, dochodziło do awarii oświetlenia, uszkodzenia okien, czy sprzętu znajdującego się w kącie sanitarnym, ale po zgłoszeniu tych kwestii były dokonywane stosowne naprawy. Natomiast chociaż stan ścian i podłóg wskazywał na częściowe zużycie, to nie było możliwości ich bieżącej naprawy bez przeprowadzenia remontu generalnego, który jest dokonywany raz na kilka lat. Cele, w których przebywał powód były celami dla osób palących.

Każda z osób przebywająca w Zakładzie Karnym ma zapewnioną darmową opiekę lekarską bez konieczności oczekiwania w kolejkach na odległe terminy wizyt w razie potrzeby konsultacji lub badań specjalistycznych w cywilnych ośrodkach medycznych, a także bezpłatny dostęp do lekarstw. Wszelkie wypadki związane z utratą zdrowia są natychmiast zgłaszane lekarzowi. Planowe przyjęcia odbywają się 2 razy w miesiącu po uprzednim zgłoszeniu. W pozwanym zakładzie karnym zatrudnionych jest kilkunastu lekarzy o różnych specjalnościach.

Powód po przybyciu do Zakładu Karnego w R. był konsultowany przez lekarza w dniu 4.03.2013 r. Zgodnie z zaleceniami Centrum Onkologii w G. skierowano go na badania USG i RTG szyi oraz konsultację onkologiczną w powyższym centrum. Konsultacja odbyła się w dniu 22.03.2013 r., gdzie rozpoznano: rak języka, stan po operacji z rekonstrukcją, i po chemio-radioterapii, a także zespół bólowy szyi. Poszerzono diagnostykę zmian uwidocznionych we własnym badaniu USG i RTG. Wówczas nie stwierdzono nawrotu choroby nowotworowej. Stwierdzono, że powód wymaga okresowych kontroli onkologicznych, przy bezobjawowym przebiegu: badanie laryngologiczne raz na 3 miesiące, RTG klatki piersiowej raz w roku, Tomografia Komputerowa głowy i szyi z kontrastem raz na rok. Z uwagi na dolegliwości bólowe głowy i szyi uznano, iż powód wymaga diagnostyki różnicowej i leczenia zespołu bólowego z uwzględnieniem zmian odcinka szyjnego kręgosłupa.

Zgodnie z powyższymi zaleceniami wyznaczono kontrolne badania powoda. Osadzony był w kolejnych miesiącach częściej niż 2 razy w miesiącu konsultowany przez lekarzy różnych specjalności i okresowo otrzymywał leki przeciw bólowe. Powód był też regularnie dowożony na wizyty lekarskie, zgodnie z zaleceniami do Centrum Onkologii – Instytutu im. (...) w G.. Podczas wizyt otrzymywał również informacje na temat dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.

W Zakładzie Karnym w R. powód bez przeszkód udawał się do miejscowego lekarza, nawet 5-6 razy w miesiącu, a ten przepisywał mu przeważnie środki przeciwbólowe na receptę, typu K.. Z czasem lekarz zaczął odmawiać powodowi ciągłego przepisywania silniejszych środków przeciwbólowych uznając, że zbyt duża ilość takich leków może niekorzystnie wpłynąć na zdrowie powoda. W czasie przerw w zażywaniu tych leków zalecał powodowi zażywanie „zwykłych” środków, ale w większych ilościach.

Powód w trakcie pobytu w jednostce penitencjarnej złożył trzy skargi, które dotyczyły: niewłaściwej opieki medycznej, postępowania funkcjonariuszy i wymierzenia kary dyscyplinarnej, jak również nie zrealizowania zaplanowanego transportu do Centrum Onkologii oraz Poradni Laryngologicznej w G.. Jedynie ostatnią skargę uznano za zasadną i uznano, że administracja ZK nie podjęła wszystkich możliwych działań, mających na celu zrealizowanie zaplanowanej na dzień 31.07.2013 r. konsultacji w Instytucie (...) w G.. Jednocześnie Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w K. podkreślił, że dolożono starań o ustalenie nieodległego terminu konsultacji i wykonano ją w dniu 21.08.2013 r. Konsultacja wykazała, że brak jest cech wznowy procesu nowotworowego, a więc w istocie nie narażono powoda na rozwój choroby nowotworowej.

Natomiast w odniesieniu do pozostałych skarg ustalono, że funkcjonariusze Zakładu Karnego w R. poprzez swoje postępowanie bądź zaniechanie działania nie doprowadzili do naruszenia jakichkolwiek gwarantowanych powodowi przepisami prawa uprawnień, w tym by w sposób nieprawidłowy przeprowadzono kontrole osobistą. Ponadto sporządzenie wniosków o wymierzenie kary dyscyplinarnej oraz wymierzenie takiej kary było uzasadnione naganną postawą powoda, tj. wulgarnym zachowaniem oraz naruszeniem przepisów porządku wewnętrznego. W kwestii

niewłaściwego leczenia, w tym braku zdiagnozowania u powoda zmian rakowych na języku ustalono, iż w dniu przyjęcia do jednostki penitencjarnej, tj. 12.02.2013 r., powód nie zgłaszał żadnych dolegliwości zdrowotnych. Dopiero po powrocie z przerwy w karze, podczas przyjęcia w Ambulatorium w dniu 2.03.2013 r., zgodnie z zaleceniem Centrum Onkologii w G., rozpoczęto u powoda kompleksowe leczenie. Od tego czasu powód jest konsultowany i leczony adekwatnie do stwierdzonych dolegliwości oraz są mu przepisywane właściwe leki.

Powód, mimo zapewnionego prawa do składania wniosków, skarg i prośb, formalnie nie składał skarg na warunki pobytu panujące w celach Zakładu Karnego w R..

Dowód: zeznania powoda protokół z dnia 26.11.2013 r. k. 137; zeznania świadków: D. O. (1) protokół z dnia 17.12.2013 r. k. 234, D. O. (2) protokół z dnia 17.03.2014 r. k. 321, Ł. K. protokół z dnia 15.09.2015 r. k. 492, P. Z. protokół z dnia 11.01.2016 r. k. 567; informacja z Centrum Onkologii – Instytutu im. (...) z 17.12.2013 r. k. 246; dokumentacja związana z postępowaniami skargowymi wszczętymi z inicjatywy powoda w ZK k. 239-244; dokumentacja medyczna powoda k. 249-287; pisma Dyrektora ZK z 28.05.2013 r. k. 26-29; notatki służbowe z ZK k. 30-33; historia rozmieszczenia powoda w ZK k. 34; decyzja Dyrektora z ZK z 30.04.2013 r. oraz jej uchylenie k. 35-36; z książeczki zdrowia powoda oraz z badań przeprowadzonych w szpitalu i centrum onkologii k. 37-42; opinia biegłego sądowego wraz z opiniami uzupełniającymi k. 332-334, 355-356 i protokół z dnia 21.01.2015 r. 00:03:57 k. 517

W oparciu o opinię oraz opinie uzupełniające biegłego sądowego z zakresu onkologii i radioterapii dr med. B. P. Sąd ustalił, że na przestrzeni 3 lat powód był 12 razy na badaniach kontrolnych. W pierwszych 2 latach była większa intensyfikacja badań ze względu na wysokie ryzyko statystyczne nawrotu choroby. Następnie wystarczające stały się badania kontrolne w rytmie co 6 miesięcy lub rzadziej, wykorzystując przy tym opiekę zdrowotną na miejscu w Zakładzie Karnym. W tym przypadku ciężar takich badań jest przesuwany na lekarzy pierwszego kontaktu. Ponadto powód po leczeniu onkologicznym wykształcił nawyki żywieniowe, które spowodowały prawidłową wagę ciała, uzyskując 81 kg, przy wzroście 173 cm.

Biegły przyznał, że choroba nowotworowa może nawrócić w dowolnym czasie po leczeniu, niezależnie czy taka osoba jest osadzona, czy przebywa na wolności. Ponadto nie da się określić wpływu stresu na ryzyko nawrotu choroby nowotworowej. Natomiast ryzyko zachorowania na nowotwór złośliwy jako bierny palacz wynosi statystycznie 1,2 %. Ryzyko wznowienia choroby nowotworowej jest najwyższe w pierwszych 2 latach po leczeniu i w kolejnych latach spada. Sąd w pełni podzielił pogląd biegłego, iż w przypadku powoda nie można jednocześnie mówić o nieterminowej kontroli skoro na miejscu jest opieka zdrowotna i nie odnotowano nawrotu choroby nowotworowej w okresie 3 lat po leczeniu.

Dowód: opinia biegłego sądowego wraz z opiniami uzupełniającymi k. 332-334, 355-356 i protokół z dnia 21.01.2015 r. 00:03:57 k. 517

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, albowiem zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana w toku procesu a sporządzone zostały przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności.

Ponadto Sąd podzielił wywody i wnioski opinii wydanych przez biegłego sądowego dr med. B. P., gdyż zostały one sporządzone rzetelnie i rzeczowo. Nie ulega wątpliwości, że dowód z opinii biegłych podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 kpc - na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. postanowienie SN z 7.11.2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 4/2001, poz. 64). W świetle powołanych kryteriów Sąd przychylił się do wniosków jakie sformułował biegły.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny również na podstawie zeznań powoda oraz świadków: D. O. (1), D. O. (2), Ł. K. i P. Z., którym dał wiarę tylko w pewnym zakresie. Świadkowie ci zeznawali przede wszystkim na okoliczność warunków

bytowych panujących w pozwanym Zakładzie Karnym i analiza ich treści pozwala wysnuć tezę, że nie wykluczają się one wzajemnie. Świadkowie w zasadzie zgodnie stwierdzili, że panujące w jednostce penitencjarnej warunki nie były komfortowe ale jednocześnie potwierdzili oni, że mieli w zasadzie zapewnione warunki odbywania kary przedstawiane przez stronę pozwaną.

Świadek P. Z. potwierdził, że powód skarżył się na lekarza pracującego w ZK w R., że nie chce mu on zapisać środków przeciwbólowych. W podobnym tonie wypowiadali się świadkowie Ł. K. i D. O. (1). Zeznali, że powód przyznał się, iż lekarz nie chciał mu przepisywać silnych leków przeciwbólowych, np. K., gdyż uznał, że zażywa on je zbyt często. Z uwagi na to, powód żalił się na niewłaściwe leczenie. Zdaniem Ł. K. powód bardzo często zapisywał się do lekarza i to nawet poza kolejnością. Kolejny świadek D. O. (2) przyznał, że ambulatorium było czynne codziennie i gdy komuś doskwierał np. ból, mógł w każdej chwili zgłosić się do lekarza. Zeznał także, że powód nigdy nie skarżył się na formę posiłków i spożywał je w takiej postaci jak wszyscy. Według świadka D. O. (1) powód często udawał się do lekarza i z tego tytułu nie był karany ani szykanowany. Ponadto D. O. (1) twierdził, że powód palił papierosy oraz że miał problemy z przelknięciem posiłków, ale nie przypomina sobie sytuacji, aby K. D. zgłaszał komuś potrzebę stosowania jakiegokolwiek diety.

W odniesieniu do warunków panujących w celi wieloosobowej, w której świadkowie byli osadzeni razem z powodem, to każdy z nich przyznał, że miał zarówno swoje łóżko jak i szafkę oraz że mieli swobodny dostęp do zabudowanego kącia sanitarnego z oknem, w którym mieściły się trzy umywalki i dwa kompakty WC. Ponadto mieli możliwość podgrzewania wody do mycia i prania odzieży, a także przygotowania ciepłych napojów. Natomiast nie wszyscy jednocześnie mogli spożywać posiłki przy ławie, gdyż miejsca przy niej było jedynie dla połowy osadzonych.

Część świadków przyznawała, iż warunki mieszkaniowe w celi były nienajlepsze, ponieważ latem panował w niej zaduch, a zimą ogrzewanie było niewystarczające. Zdarzało się również, że czasami urządzenia sanitarne nie działały, a oświetlenie było niewystarczające, z uwagi na przepalanie się świetlówek. Ponadto stan ścian jak i drewnianych okien wskazywał na ich zużycie i wyeksploatowanie. Tym niemniej świadkowie wskazywali, że zgłaszane przez nich usterki były usuwane. Również powód przyznał, że były dokonywane naprawy w celi, ale w jego ocenie były one nie wystarczające.

Natomiast za zupełnie gołosłowne uznał Sąd twierdzenia powoda zamieszczone w pozwie odnośnie przedmiotowego traktowania jego osoby przez funkcjonariuszy służby więziennej. Powód zeznając przed Sądem w zasadzie pominął tę kwestię, a także nie podał żadnego przykładu złego traktowania przez personel ZK.

Sąd zaważył:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną dochodzonego przez powoda zadośćuczynienia za złe, uciążliwe warunki pobytu w Zakładzie Karnym w R. jest art. 448 kc, zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia.

Przesłanki ochrony dóbr osobistych zostały sprecyzowane w art. 24 § 1 Kodeksu cywilnego, który wskazuje, że ten czyje dobro osobiste zostało naruszone bezprawnym działaniem może żądać zaniechania tego działania lub usunięcia jego skutków. Przy czym ustawodawca w artykule 24 kc wprowadził domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, które strona pozwana może obalić przez wykazanie, że jej działanie miało miejsce w warunkach obowiązującego porządku prawnego, stanowiło wykonywanie prawa podmiotowego, było za zgodą pokrzywdzonego, lub wynikało z potrzeby ochrony uzasadnionego interesu lub wartości nadrzędnych.

W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego zwracano uwagę, że Konstytucja oraz akty prawa międzynarodowego zawierają tożsame regulacje, ustanawiając zakaz tortur oraz niehumanitarnego i poniżającego traktowania jak również karaniami, a także deklarując humanitarne traktowanie każdej osoby pozbawionej wolności, m.in. w wyrokach z dnia 28 lutego 2007 r. (V CSK 431/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 13) i z dnia 17 marca 2010 r.

(II CSK 486/09, LEX nr 599534). Osoba pozbawiona wolności przez sam fakt uwięzienia nie traci podstawowych praw gwarantowanych przez Konstytucję i akty prawa międzynarodowego. Poszanowanie i ochrona jej godności jest obowiązkiem władzy publicznej, wypełniającej zadania represyjne państwa. Realizacja pozbawienia wolności wiąże się z ustaleniem poziomu, na którym warunki uwięzienia są „odpowiednie” i nie naruszają przyrodzonej i niezbywalnej godności człowieka.

Bezwzględnie wymagane jest, aby traktowanie człowieka pozbawionego wolności nie było poniżające i niehumanitarne, a ograniczenia i dolegliwości, które musi on znosić, nie przekraczały koniecznego rozmiaru wynikającego z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka oraz nie przewyższały ciężaru nieuniknionego cierpienia, nieodłącznie związanego z samym faktem uwięzienia.

Ciężar dowodu, iż warunki w zakładzie karnym odpowiadały obowiązującym normom i nie doszło do naruszenia dóbr osobistych, spoczywa na pozwanym. Powoda obciąża w takiej sprawie tylko dowód odbywania kary pozbawienia wolności w określonych warunkach. Nie zwalnia to jednak powoda od obowiązku wykazania poniesienia niematerialnej krzywdy spowodowanej naruszeniem dóbr osobistych, a nadto przedstawienia dowodów wskazujących na zakres doznanej krzywdy.

W przedmiotowej sprawie trzeba mieć przede wszystkim na uwadze, że powód odbywa karę pozbawienia wolności, która spełnia funkcję represyjną jako odpłata za dokonane przestępstwo i dolegliwość dla skazanego (dyskomfort) stanowi jej istotę (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach, w wyroku z dnia 7 maja 2009 roku, sygn. akt I Aca 247/09). Aby można było mówić o odczuwaniu dolegliwości przez skazanego, odbywanie kary musi być bardziej uciążliwe od sposobu życia osób pozostających na wolności. Odczuwanie niedogodności i dyskomfortu, nawet znacznych rozmiarów, w przypadku kary pozbawienia wolności nie ogranicza się jedynie do braku możliwości opuszczenia zakładu karnego. Odbywanie kary pozbawienia wolności nie stanowi bowiem pobytu w zakładzie o charakterze zbliżonym do pensjonatu lub sanatorium, tyle tylko że w warunkach pozbawienia wolności, lecz oznacza także obniżenie standardu życiowego. Zachowania pozwanego, polegające na stworzeniu warunków pobytu w zakładzie karnym, poniżej poziomu typowego dla życia na wolności, które powód odczuwa jako uciążliwe, nie są przez to bezprawne. O bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności godności może być mowa dopiero, gdy dochodzi do poniżającego i niehumanitarnego traktowania, sprzecznego z zasadą humanitaryzmu.

Do naruszenia godności ludzkiej może dojść w wypadku, gdy pozbawi się więźniów jakiegokolwiek intymności przy spełnianiu potrzeb fizjologicznych, gdy brak wyżywienia będzie powodował głód u więźniów, lub nie zapewni niezbędnych składników odżywczych, gdy przeludnienie osiągnie stan uniemożliwiający funkcjonowanie w celi, w szczególności gdy więźniowie zostaną zmuszeni do spania na przemian w jednym łóżku, gdy w celi nie będzie możliwości pozostawania w pozycji leżącej, gdy niewykonywanie obowiązków przez służbę zdrowia spowoduje permanentny stan chorobowy u osadzonego, gdy w celach będzie panowało zimno. Sąd uznał, że z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Postępowanie dowodowe wykazało co prawda, że w Zakładzie Karnym w R. panują surowe warunki, jednakże ocena czy nastąpiło naruszenie dobra, jakim jest godność osobista winna być dokonana przez pryzmat całokształtu okoliczności, w zgodzie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Dokonując oceny warunków pobytu powoda w zakładzie karnym nie można pominąć realiów występujących w Polsce, dotyczących czasami wręcz fatalnej sytuacji osób przebywających w szpitalach, domach opieki czy placówkach oświatowych, co wynika w głównej mierze z ich nie doinwestowania. Państwo Polskie nie jest na tyle zasobne finansowo, aby było w stanie zapewnić tym osobom, jak też skazanym, warunki bytowe odpowiadające poziomowi i standardom obowiązującym w zamożnych państwach Europy.

Warunki wykonywania kary nie powinny być źródłem dolegliwości innych niż związane bezpośrednio z pozbawieniem wolności. Dlatego umieszczenie skazanego w celi, w której przekroczone są normy metrażowe, może stanowić naruszenie godności i prawa do prywatności, chociaż nie jest wystarczającą podstawą do uwzględnienia żądania zasądzenia zadośćuczynienia.

Powód nie przebywał w warunkach przeludnienia, poza kilkoma krótkotrwałymi epizodami - w dniu 24.04.2013 r. przez 1 dzień, w dniu 12.06.2013 r. przez 1 dzień i przez okres 8 dni od 5.04.2013 r. W czasie osadzenia powoda w jednostce pozwanego zjawisko przeludnienia praktycznie nie istniało. Z przedstawionych dokumentów, a także z zeznań powoda i słuchanych w sprawie świadków wynika, że pozwany zapewniał powodowi warunki odbywania kary zgodne z obowiązującymi normami i których w żadnym razie nie można pochylić za przejaw niehumanitarnego, poniżającego traktowania. Nadmienić należy, że czasowe osadzenie powoda na okres do 14 dni bez zapewnienia powierzchni na jedną osobę w celi minimum 3 m², było dopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów, a tj. art. 110 § 2b, który stanowi, iż dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego może umieścić skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 14 dni, w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2 m², jeżeli zachodzi konieczność natychmiastowego umieszczenia w zakładzie karnym lub areszcie śledczym nieposiadającym wolnych miejsc w celach mieszkalnych.

Wskazać również należy, iż cele w jednostce pozwanego w czasie osadzenia powoda były wystarczająco oświetlone i wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami penitencjarnymi w niezbędny sprzęt kwaterunkowy. Natomiast kąćki sanitarne, na które składa się muszla klozetowa i umywalka z bieżącą wodą z mocy przepisu art. 110 § 3 kkw usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych, ale od reszty pomieszczenia odgradza je przegroda, która jest dość niska, jednakże zapewnia minimum intymności. Zabudowa tych kąćków do pełnej wysokości w pozwanym zakładzie karnym nie jest możliwa ze względów architektonicznych, a w orzecznictwie powszechnie akceptowany jest pogląd, że ewentualne całkowite nie zabudowanie kąćków sanitarnych wynika z wymogów bezpieczeństwa więźniów (m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 13 maja 2009 r., sygn. I ACa 234/09 - niepubl.). Również Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 5 sierpnia 2010 r., sygn. I ACa 508/10 - niepubl., wskazał, iż: „Jedynie częściowe odgródenie od reszty celi kąćka sanitarnego wynika z konieczności zapewnienia warunków bezpieczeństwa (obserwacja skazanych), a ujemne doznania skazanych wynikające z konieczności obcowania z toaletą znajdującą się w celi, która ponadto nie zapewnia całkowitej intymności winny ustąpić przed nadrzędną wartością, jaką jest bezpieczeństwo zdrowia i życia człowieka”. Ponadto „nieskrępowane użytkowanie urządzeń sanitarnych” oznacza, że podczas korzystania z nich nie mają być widoczne intymne części ciała, a więc zabudowanie kąćka przepierzeniem zapewnia to w zupełności. Ponadto w niektórych celach wieloosobowych, w których głównie przebywał powód, znajdują się wydzielone pomieszczenia sanitarne, m.in. Oddział X – celi 215 i Oddział III – celi 531.

Cele posiadają sprawną wentylację grawitacyjną. Ponadto każda celi posiada pełnowymiarowe, dające się otworzyć okno, którego uchYLENIE daje możliwość zwiększenia cyrkulacji powietrza i lepszą wentylację. Za utrzymanie higieny osobistej i czystości w celach odpowiadają osadzeni i otrzymują w tym celu stosowne środki, korzystają z kąpielni, sanitariatów oraz wymiany bielizny pościelowej i odzieży. Osadzeni w Zakładzie Karnym w R. mają możliwość podjęcia pracy, dokonywania zakupów w kantynie, korzystania z kaplicy, spacernika, biblioteki, udziału w programach edukacyjnych z zakresu ekologii, sportu, profilaktyki uzależnień, na terenie jednostki działa radiowęzeł, organizowane są koncerty, szereg różnego rodzaju konkursów, zawody sportowe. Więźniowie mają też zapewnioną bezpłatną pomoc medyczną oraz leki. I powód mógł z tego korzystać podczas pobytu w Zakładzie Karnym. Powyższe warunki odbywania kary trudno więc uznać za niehumanitarne i uwłaczające godności powoda, choć faktem oczywistym jest, że samo pozbawienie wolności i przebywanie wraz z innymi osobami w zamkniętym pomieszczeniu, stanowi znaczną dolegliwość. Podkreślić należy, iż powód znał już warunki odbywania kary pozbawienia wolności, a jednak popełniając kolejne przestępstwa zdecydował się ponieść ryzyko powrotu do nich.

Wskazać również należy, iż budynek Zakładu Karnego pochodzi z XIX wieku i budowany był dla innych standardów niż obowiązują obecnie, co powoduje z kolei, że istniejące w budynku ograniczenia natury architektonicznej nie zawsze pozwalają dostosować go w pełni do najnowszych rozwiązań jakie stosuje się we współczesnych obiektach budowlanych pomimo, iż jednostka penitencyjna przechodziła w ostatnim dziesięcioleciu szereg remontów. Ponadto powód i świadkowie potwierdzili, że w Zakładzie Karnym były dokonywane bieżące naprawy. Natomiast fakt, iż w celach zdarzały się awarie, a także pojawiały się uszkodzenia ścian i stolarki okiennej wynika z intensywnej eksploatacji cel mieszkalnych, a nie z zaniedbań administracji Zakładu Karnego.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, określa warunki zdrowotne i bytowe podczas odbywania kary. Zgodnie z § 30 Rozporządzenia osadzonemu przysługuje przynajmniej jedna ciepła kąpiel w tygodniu. Ponadto w celach mieszkalnych znajdowały się umywalki z bieżącą zimną wodą, niemniej jednak osadzeni mogli korzystać z grzałek do gotowania wody, które posiadają w celach. Więźniowie sami odpowiadają za czystość w celach jak i za higienę osobistą. Poza wydawanymi im środkami higienicznymi mogą korzystać ze środków otrzymywanych od rodzin, mogą także dokonać zakupu środków higienicznych w kantynie zakładu karnego. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Sądu pozwany nie naruszył w tym względzie w żaden sposób warunków odbywania kary.

Odnosząc się do twierdzeń powoda, że sposób leczenia w Zakładzie Karnym był nieprawidłowy, Sąd uznał, że nie znalazły one potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Świadkowie przyznawali, że za każdym razem kiedy zgłaszali się do danego lekarza byli przyjmowani podobnie jak powód, a kiedy zachodziła taka potrzeba przepisywano im i wydawano odpowiednie leki. Zważyć przy tym należy, iż powód przebywając w jednostce penitencjarnej ma zapewnioną darmową opiekę lekarską bez konieczności oczekiwania w kolejkach na odległe terminy wizyt, a w razie potrzeby konsultacji lub badań specjalistycznych w cywilnych ośrodkach medycznych. Powód ma także dostęp do bezpłatnych lekarstw. W trakcie pobytu w zakładzie karnym powód był kilkadziesiąt razy konsultowany przez lekarzy, w tym lekarzy specjalistów z różnych dziedzin. W tych okolicznościach Sąd nie dopatrywał się nieprawidłowości w zakresie leczenia powoda, bo za taki nie można uznać incydent z nie dowiezieniem powoda na konsultację lekarską do Instytutu (...) w G. w dniu 31.07.2013 r. Ostatecznie konsultację zrealizowano 3 tygodnie później, a powód nie został narażony na rozwój choroby nowotworowej. Ponadto Sąd nie podziela poglądu powoda, że był pozbawiony dostępu do leków przeciwbólowych, gdyż takowe były mu przepisywane. Natomiast okoliczność, że lekarz czasowo odmawiał przepisywania powodowi silniejszych leków przeciwbólowych na receptę wynikał w ocenie Sądu z troski o jego zdrowie, a nie ze złej woli lekarzy konsultujących powoda.

Również z opinii wydanych w sprawie przez biegłego sądowego z zakresu onkologii i radioterapii dr med. B. P. wynika, że powód miał zapewnioną w Zakładzie Karnym bardzo dobrą opiekę medyczną, ponieważ był badany i konsultowany bardzo często. Biegły przyznał, że osadzeni w Polsce mają bardzo dobre warunki hospitalizacyjne. Z badań wynika także, że powód ma prawidłową wagę a zatem oznacza to, iż nabył prawidłowe umiejętności w spożywaniu posiłków a te są pod względem wartościowym, kalorycznym odpowiednie. Końcowo biegły podał, że odradza się pacjentom palenia, natomiast nie mówi się o zakazie przebywania wśród osób palących, gdyż ten czynnik jest dotychczas mało zbadany.

Oprócz powyższego początkowo podnoszony przez powoda w pozwie zarzut przedmiotowego traktowania jego osoby ze strony funkcjonariuszy służby więziennej nie może się ostać, gdyż podczas składania zeznań w sprawie powód w ogóle nie rozwinął tej kwestii i nie przedstawił chociażby jednego poważniejszego zdarzenia na poparcie swojej tezy. Natomiast z dokumentacji pozwanego bezspornie wynika, iż funkcjonariusze Zakładu Karnego w R. poprzez swoje postępowanie bądź zaniechanie działania nie doprowadzili do naruszenia jakichkolwiek gwarantowanych powodowi przepisami prawa uprawnień, w tym by w sposób nieprawidłowy przeprowadzali kontrole osobistą powoda. Ponadto wymierzenie kary dyscyplinarnej powodowi było uzasadnione naganną postawą powoda, tj. wulgarnym zachowaniem oraz naruszeniem przepisów porządku wewnętrznego.

Sąd oddalając powództwo miał też na uwadze, że jakkolwiek powód został poinformowany o możliwości składania wniosków, skarg i próśb do organów właściwych do ich rozpoznania, to z możliwości tej odnośnie „nagannych warunków panujących w celach” nie skorzystał podczas pobytu w jednostce pozwanego, a zatem nie uczynił nic by swój byt poprawić.

W kwestii zgodności z prawem warunków osadzenia należy wskazać, iż nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawiania wolności a także zastosowania kar porządkowych i środków przymusu sprawuje sędzia penitencjarny. Ocenia on między innymi warunki bytowe skazanych, stan opieki medycznej, stan sanitarny jak również stan zabezpieczenia technicznego i wyposażenia pomieszczeń w których przebywają osadzeni. Do oceny kwestii tych jest powołany sędzia penitencjarny. Abstrahując od kwestii braku wykazania podnoszonych

twierdzeń należy wskazać, iż w niniejszym postępowaniu sąd nie może ocenić czy funkcjonariusz wszczynając postępowanie dyscyplinarne działa zgodnie z prawem czy bezprawnie jak również czy stosowanie wobec skazanego kary dyscyplinarnej było uzasadnione i zgodne z prawem czy też nie. Sąd w postępowaniu cywilnym nie ma uprawnienia do ceny legalności czy prawidłowości nakładania kar albowiem uprawnienia te przysługują sędziemu penitencjarnemu.

Reasumując, skoro osadzenie powoda w Zakładzie Karnym w R. było zgodne z prawem i miało na celu ochronę interesu społecznego i wartości nadrzędnych jakimi są izolacja przestępców od społeczeństwa i osiągnięcie celów probacji, odbywało się w godziwych warunkach i nie miało cech poniżającego i nieludzkiego traktowania powoda, to samo subiektywne, a nie obiektywne przekonanie powoda, że nastąpiło przy tym naruszenie jego dóbr osobistych, jest bezpodstawne i nie może znaleźć ochrony prawnej przewidzianej w art. 23 i 24 kc, jak również być podstawą przyznania mu zadośćuczynienia przewidzianego w art. 448 kc.

Powód ze względu na trudną sytuację majątkową i zdrowotną na podstawie art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz.U. Nr. 167, poz. 1398) został zwolniony od uiszczania kosztów sądowych, dlatego Sąd odstąpił od obciążania go kosztami sądowymi.

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o adwokaturze w związku z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przyznał wynagrodzenie pełnomocnikowi powoda w kwocie 1 397,62 zł, w tym 165,60 zł podatku od towarów i usług, na które składają się poniesione wydatki w wysokości 512,02 zł – zgodnie ze spisem kosztów (k. 526-528) oraz 6-krotność stawki podstawowej przysługującej w sprawach o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania (§ 11 ust. pkt 25 Rozporządzenie MS w sprawie opłat za czynności adwokacki z 28.09.2002 r. - Dz.U. Nr 163, poz. 1348).

SSR del. Sławomir Łabuz